

Råd for brannvern i hjemmet

Follo Brannvesen IKS

www.follobrannvesen.no

Råd for brannvern i hjemmet

I denne brosjyren finner du våre beste råd for å øke
brannsikkerheten i hjem og fritidsboliger. Vi nevner
spesielt:

Slokkeutstyr
Røykvarslere
Rømningsveier
Eldre
Komfyrvakt
Gass
Levende lys
Elsikkerhet

Du kan lese mer på våre nettsider,
www.follobrannvesen.no, eller kontakte oss på
telefon 64 85 10 00.

Med vennlig hilsen alle oss i

Follo Brannvesen

SLOKKEUTSTYR

I forskrift om brannforebygging er det satt et minstekrav til hva som skal finnes av slokkeutstyr i boliger og fritidsboliger.

«§7 Brannvarsling og manuelt slokkeutstyr i bolig og fritidsbolig

Eieren skal sørge for at boliger og fritidsboliger er utstyrt med minst ett av følgende slokkeutstyr som kan brukes i alle rom:

- a) formfast brannslange med innvendig diameter på minst 10 mm fast tilkoblet vannforsyningsnett
- b) pulverapparat på minst 6 kg med ABC-pulver
- c) skum- eller vannapparat på minst 9 liter
- d) skum- eller vannapparat på minst 6 liter med effektivitetsklasse på minst 21A
- e) annet manuelt slokkeutstyr med tilsvarende slokkekapasitet.»

I noen tilfeller kan det være nødvendig med andre typer slokkeutstyr i tillegg til det lovpålagte. Eksempelvis kan eldre ha problemer med å bruke et tungt pulverapparat.

Råd for brannvern i hjemmet

I slike tilfeller bør man vurdere å gå til innkjøp av lettere slökkemidler som brannteppe eller brannspray.

Det er viktig at alle i husstanden vet hvor slökkemidlene er, hvordan de fungerer og at de er lett tilgjengelige i en nødssituasjon. Å plassere slökkemidlene innerst i klesskapet er ikke en god ide!

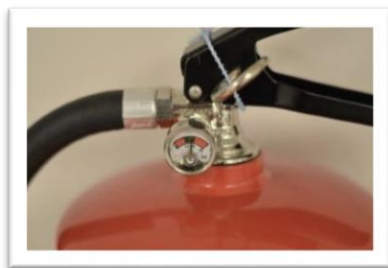
Eieren av boligen har ansvar for at det er plassert godkjent slökkeutstyr i boligen, samt vedlikehold og service på disse. Beboer har imidlertid også et ansvar for ettersyn ved å sjekke utstyret og melde fra til eier om noe ikke skulle være i orden.

Pulverapparat

Et pulverapparat kan brukes mot alle typer branner og er et svært effektivt

slökkemiddel. I boliger skal

et pulverapparat være på minimum 6 kg. Et slikt apparat vil tømmes på 10 – 15 sekunder.

Vedlikehold:

- Apparatet har en levetid på maks 10 år - produksjonsår skal stå på apparatet.
- Pilen i manometeret skal stå på grønt.
- Pulveret kan klumpe seg. Noen ganger i året bør apparatet snus på hodet for å unngå at pulveret klumper seg i bunnen.

Skumapparat

Et skumapparat inneholder vannbasert skum som slokker brann ved kvelning og nedkjøling samtidig. Dette gjør de godt egnet mot branner i fast materiale og brannfarlige væsker.

I en bolig må et godkjent skumapparat være på minst 9 liter, ettersom disse har noe lavere slokkeeffekt enn pulverapparater. Apparater på 6 liter med slokkeeffekt 21A aksepteres også som slokkeapparat i bolig.

Apparatet vil tømmes for slokkemiddel i løpet av 20 – 30 sekunder.

Råd for brannvern i hjemmet

Merk at apparatet ikke tåler temperaturer under 0 grader, og derfor ikke egner seg i hytter og biler.

Husbrannslange

En husbrannslange egner seg godt til å slokke branner i treverk, møblement og elektriske anlegg i boliger, men må ikke brukes ved brann i gryter, friturekokere o.l. – å bruke vann mot dette vil skape en eksplosjonsartet brann. Bruk et lokk eller brannteppe som slokkemiddel i slike situasjoner.

Husbrannslanger skal være fastmontert, alltid tilkoblet vann og skal kunne rekke til alle rom i etasjen. Hageslange er ikke godkjent som slokkemiddel.

Vedlikehold

- Kontroller at slangen er tett ved å trekke den helt ut og skru på vannet.

2 desiliter vann på en brennende smeltgryte

- Er slangen montert under kjøkkenvasken? Sørg for å ha det ryddig i skapene så den alltid er lett tilgjengelig.

Andre slokkemidler

Kun slokkemidlene som vi tidligere har nevnt er godkjent som eneste slokkemiddel i bolig og fritidsbolig, men det kan være lurt å ha andre slokkemidler tilgjengelig – særlig hvis beboeren har vanskeligheter med å håndtere nevnte midler.

Brannteppe

Et enkelt slokkemiddel som egner seg best mot små branner eller dersom en persons klær har tatt fyr.

Slokkespray

Skumbasert slokkemiddel som er lagret på en sprayboks. Boksen er lett å håndtere og egner seg best mot små branner og branntilløp. Disse kommer i to utgaver hvorav en er frostsikker og egner seg dermed godt til å ha i bilen.

CO₂ apparat

På større brann med et pulverapparat og fungerer best mot branner i væsker eller elektriske anlegg. Gassen i apparatet, karbondioksid, fortrenger oksygen og kveler brannen. Brukes apparatet mot mennesker kan det medføre frostskafer. CO₂ apparat er uegnet utendørs ettersom gassen fortynnes.

RØYKVARSLERE

I forskrift om brannforebygging §7 er det krav om at alle boliger og fritidsboliger skal ha minimum en røykvarsler i hver etasje. Disse skal i tillegg være godt hørbare, minimum 60 desibel, i alle oppholdsrom og soverom når døren er lukket. Eieren av boligen er ansvarlig for å skaffe tilveie og montere røykvarslere, men beboeren er ansvarlig for å sjekke at den fungerer og å skifte batterier.

Plassering

Røykvarsleren må plasseres i taket og minimum 50 centimeter fra veggen og ut i rommet. I rom med skråtak må man tenke på at røyken stiger opp slik at man plasserer varsleren der røyk vil samle seg.

Ionisk og optisk

Det finnes tre typer røykvarslere, ionisk, optisk og en kombinasjon av disse. Hovedforskjellen mellom dem er når i et brannforløp de oppdager røyken. En ionisk

varsler vil lettest oppdage røyk når det allerede har brutt ut flammer, mens en optisk best vil oppdage branner i en tidligere fase, ulmestadiet. Det anbefales å bruke optiske røykvarslere i boliger og fritidsboliger.

Seriekoblede røykvarslere

Brannvesenet anbefaler å montere seriekoblede røykvarslere. Seriekoblede røykvarslere kobles sammen trådløst eller med kabel og fungerer ellers som en vanlig røykvarsler. At de er seriekoblet vil si at hvis en varsler utløses vil alle varslerne i boligen aktiveres. Spesielt er dette viktig i store hus og i boliger med flere etasjer.

Vedlikehold av røykvarslere

- **Varsleren bør testes en gang i måneden.** Det gjøres ved å holde inne testknappen man finner på varsleren. Når man holder inne denne knappen vil varsleren gi lyd, gjør den ikke det må batteriet byttes eller varsleren er defekt.
- **Batteriet bør byttes en gang i året.** Så viktig er dette at det har fått en egen dag. 1. desember er

røykvarslerens dag og alle oppfordres til å bytte røykvarslerbatteriet selv om det gamle fortsatt fungerer.

- Levetiden for en røykvarsler er maks 10 år.

Tilpassede røykvarslere

Personer med nedsatt hørsel kan ha problemer med å oppfatte lydsignalet fra røykvarsleren. Det finnes spesialtilpassede røykvarslere som bruker lyssignal og/eller utløser en vibrerende plate man kan ha under hodeputen om natten. Noen kan ha krav på støtte til slike tilpassede løsninger – ta kontakt med hjelpemiddelsentralen eller ergoterapeutene i kommunen for nærmere informasjon.

RØMNINGSVEIER

I tilfelle en nødssituasjon er det viktig at man kan komme seg raskt og effektivt ut. Alle boliger og fritidsboliger skal ha minst en rømningsvei som fører direkte ut i det fri, har boligen flere etasjer må det finnes alternative rømningsveier. Man bør alltid benytte den nærmeste utgangen i en nødssituasjon. Unntaket er hvis veien til nærmeste utgang går igjennom et røykfylt rom. Røyken inneholder giftstoffer som vil kunne være dødelige – finn en annen vei ut eller lukk døren og vent på hjelp fra brannvesenet. Aldri røm igjennom et rom med røyk!

Sørg for at alle beboerne vet hvordan man skal komme seg ut ved brann, gjerne ved å arrangere brannøvelse. Er det montert rømningsstige eller lignende bør alle ha testet ut dette og vite hvordan det fungerer. Avtal også en møteplass slik at alle samler seg på samme sted etter en evakuering, eksempelvis kan møteplass være ved postkassene, garasjen etc.

Vindu som rømningsvei

Et vindu som skal brukes som rømningsvei kan ikke være mer enn 5 meter over bakken og må ha høyde på minimum 0,6 meter og bredde på 0,5. Summen av høyde og bredde skal være minimum 1,5 meter. Er vinduet mer enn 5 meter over bakken gjelder egne regler.

Blokkering av rømningsvei

Brannvesenet opplever ofte at rømningsveier er blokkert av brennbare gjenstander som møbler, hageredskaper, barnevogner osv. I en nødssituasjon vil dette vanskeliggjøre en evakuering og i verste fall ha fatale konsekvenser. Sørg for å ha rømningsveiene frie!

ELDRE

Personer over 70 år har fire til fem ganger høyere risiko for å omkomme i brann enn resten av befolkningen. Samtidig blir det flere eldre og stadig flere bor hjemme. For å øke brannsikkerheten hjemme hos eldre anbefales det at man går over noen enkle punkter som potensielt kan redde liv.

Varsling

Mange eldre opplever nedsatt hørsel, hvilket kan påvirke om man oppfatter lydsignalet fra røykvarsleren.

Hjelpemiddelsentralen eller ergoterapeutene i kommunen kan i mange tilfeller bistå med røykvarslere som i tillegg til lyd varsler med vibrering og lys.

Rømningsveier

Med alderen kan man også oppleve utfordringer med mobiliteten. Sørg for at rømningsveier er ryddet og tilgjengelige – selv for personer med nedsatt mobilitet. Øv gjerne også på å komme ut i en nødssituasjon

Matlaging

Komfyren er en av de hyppigste årsakene til boligbranner – de fleste skjer på dagtid og rammer eldre.

En komfyrvakt kan være en livreddende innretning.

Komfyrvakten består av en sensor og en strømbryter, hvis sensoren oppdager fare for brann vil den utløse en alarm. Om det ikke reageres på alarmen vil strømbryteren kutte strømforsyningen til komfyren.

Hos hjelpemiddelsentralen eller ergoterapeutene i kommunen kan man søke om å få installert en komfyrvakt, eventuelt selges de av forsikringselskap og ulike leverandører av sikkerhetsprodukter

Slokkeutstyr

Et pulverapparat med 6 kg pulver kan ha en totalvekt på nærmere ti kilo - en vekt flere kan ha problemer med å håndtere. Prøveløft slokkeutstyret og hvis det er for tungt kan det være lurt å skaffe alternative slökkemiddel som brannteppe eller slokkespray. Husk at alle boliger skal ha pulver-, skumapparat eller husbrannslange.

Levende lys

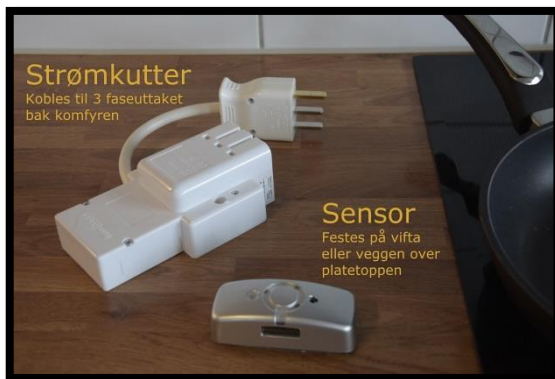
Lysmansjetter, ustø lysestaker og andre lysdekorasjoner skaper en koselig atmosfære, men er veldig brannfarlig – disse bør ryddes vekk og vurder heller alternativ som flammeløse lys drevet av batterier.

Sigaretter

Sigarettglør som faller ned i sengen eller godstolen utgjør en stor brannfare. Vurder om det kan være et alternativ å ta sigaretten utendørs eller bruke et brannteppe i fanget når man røyker.

KOMFYRVAKT

En komfyrvakt består av to deler: en del som overvåker platetoppen for overoppheting, og en del som ligger skjult bak komfyren eller er plassert i sikringsskapet.

Dersom overvåkingsdelen oppdager brannfare på platetoppen, gir komfyrvakten et varsel. Om ingen reagerer på alarmen, slås strømmen til komfyren av.

Komfyrvakt med plugg og kontakt kan monteres av hvem som helst. Typen hvor bryteren er montert i sikringsskapet må monteres av en elektriker

Komfyrvakter får du kjøpt hos flere elektronikkbutikker og i en rekke kjøkkenbutikker.

GASS

Den vanligste gassen som oppbevares i norske hjem og fritidsboliger er propangass. Gassen brukes som energikilde til blant annet griller, kjøleskap, varmeelementer, komfyrer etc. Propan er en svært brannfarlig og må brukes med varsomhet.

Oppbevaring

I bolig eller fritidsbolig er det lov å oppbevare 2 gassbeholdere av 11 kg hver. Skal man ha mer enn dette må man søke brannvesenet om tillatelse. Beholderne skal ikke oppbevares i kjeller eller på loft og må ikke utsettes for høy varme. Det vil for eksempel si at man må unngå å sette beholderne i solveggen eller i bilen en varm sommerdag.

Borettslag og sameier har gjerne retningslinjer for bruk og oppbevaring av gass. Kontakt styret i borettslaget/sameiet for informasjon.

Gassgrill

Grill drevet av propan er svært utbredt. Her er noen viktige sjekkpunkter til grillingen:

- Når grillen tas frem for sesongen bør gasslangen sjekkes for lekkasjer. Ved å gni inn slangen med såpevann og åpne gassventilen vil man se bobler der slangen eventuelt har sprukket. Er det lekkasjer må slangen byttes før grillen tas i bruk
- Når man griller må gassbeholderen plasseres oppreist ved siden av grillen, aldri under. Plasseres beholderen under grillen kan varmen utløse sikkerhetsventilen slik at gassen siver ut og antennes av flammene på grillen eller fett som drypper kan antenne beholderen.
- Steng alltid ventilen når du er ferdig med å grille. Steng også ventilen umiddelbart hvis en brann skulle oppstå.

LEVENDE LYS

En av de største enkeltårsakene til brann i norske husholdninger er bruk av levende lys. Spesielt

gjelder dette i vinterhalvåret hvor mange tenner stearinlys innendørs, noe som skaper koselig atmosfære, men som kan være svært brannfarlig. Her er noen enkle punkter man bør ta hensyn til når man brenner levende lys.

Bruk av levende lys

- Forlat aldri et rom med et brennende lys
- Fjern lysmansjetter og annen pynt fra lysestaker o.l.
- Sørg for at lyset står i god avstand fra vegger, gardiner og annet brennbart materiale.

Råd for brannvern i hjemmet

- Et alternativ til levende lys kan være flammeløse lys. Disse bruker batterier og LED lys som er langt mindre brannfarlig.

ELSIKKERHET

- Bruk aldri skjøteledning på apparat over 1000 watt.
- Vaskemaskin, tørketrommel og oppvaskmaskin skal bare brukes mens man er hjemme og ikke når man sover. Husk å tømme lofilteret på tørketrommelen etter hver bruk.
- Ikke lad mobiltelefon eller pc om natta.
- Gamle sikringsskap med skrusikringer er sjeldent dimensjonert for dagens strømforbruk og bør derfor oppgraderes.

Sjekk stikkontaktene og støpslene. Hvis de ser ut som bildet bør du slutte å bruke apparatet og stikkontakten umiddelbart og kontakte elektriker for å gjennomgå anlegget.

Brann

110

Politi

112

Ambulanse

113

